

STORTINGET

Representantforslag 271 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Grunde Almeland, Abid Raja, Sveinung Rotevatn og Ingvild Wetrhus Thorsvik

Dokument 8:271 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen, Guri Melby, Grunde Almeland, Abid Raja, Sveinung Rotevatn og Ingvild Wetrhus Thorsvik om tiltak for å reetablere livskraftige fiskebestander i Oslofjorden

Til Stortinget

Bakgrunn

Tilstanden for fiskebestandene i Oslofjorden er alvorlig. Tareskog og ålegrasenger er i kraftig tilbakegang, og torskebestanden er på et historisk lavt nivå. Miljøgifter har ført til at fisk og skaldyr fra deler av fjorden ikke bør spises. Enkelte steder er oksygenivået i bunnvannet så lavt at alt liv dør. Forsøplingen av Oslofjorden har alvorlige konsekvenser for fiskebestandene i Oslofjorden.

Over lengre tid har Oslofjorden vært preget av en rekke faktorer som har ført til en gradvis utarming av fiskebestanden og økosystemet knyttet til fjorden. Gjennom avløpsvann, avrenning fra jordbruksarealer og marin forsøpling har tilførselen av nitrogen og fosfor vært høyere enn det fjorden er i stand til å håndtere naturlig. I tillegg har fjorden over mange tiår vært utsatt for et overfiske. Kombinasjonen av disse faktorene har resultert i at torskebestanden er blitt redusert med 86 prosent de siste 100 årene.

Forslagsstillerne viser til at det er innført mulighet for å opprette lokale fredningsområder for hummer. Fredningsområder for hummer har vist svært god effekt

på hummerbestanden i alle områder som Havforskningsinstituttet har fulgt opp.

Det er en betydelig økning i både antall hummer og gjennomsnittsstørrelse i fredningsområdene sammenliknet med kontrollområder som er åpne for ordinært fiske. Forslagsstillerne påpeker at det finnes lignende resultat der det finnes erfaring med egne fredningsområder for fisk. Forslagsstillerne mener kommunene må gis myndighet til å opprette lokale fredningsområder for fisk for å sikre livskraftige bestander, tilsvarende retten som i dag finnes til å opprette hummerfredningsområder.

Bunntråling ble introdusert til Oslofjorden i perioden 1890–1910 og har siden kunnet brukes i områdene definert som «rekefelt» på fjord- og havbunn dypere enn 60 meter. Overgangen fra det tradisjonelle fiskeriet med bunn garn og håndsnøre til effektive moderne fiskeredskaper førte til en gradvis utarming av lokale bestander med begrenset «påfyll» fra tilgrensende havområder.

Store, gamle individer av en rekke fiskearter er funksjonelt viktige i økosystemet og viktige for vedlikehold av bestander som stamfisk. Slike fisker er nå svært sjeldne i Oslofjorden, Skagerrak og Kattgat. Gjenoppbygging av bestander med bred alders- og størrelsessammensetning er et uttalt mål i hele denne regionen.

«Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv» ble lagt frem av regjeringen utgått av Venstre, Høyre og Kristelig Folkeparti i mars 2021. Den legger til grunn at det trengs innsats på alle nivå for å sikre en ren og levende Oslofjord. Kommune, fylke og stat har ulike roller, men et felles ansvar for at man lykkes med å redde fjorden.

I rapporten «Krafttak for kysttorsken» fra Havforskningsinstituttet slås det fast at overfiske gjennom de sis-

te 100 årene er en sentral årsak til fiskebestandenes sterkt reduserte tilstand i ytre Oslofjord og Indre Skagerrak. Forslagsstillerne viser til at den samme rapporten også viser til at et de viktigste tiltakene for å redde og gjenoppbygge fiskebestandene i fjorden samt økosystemet knyttet til fjordbunnen er en strengere fiskeriforvaltning.

Dette er i tråd med beste tilgjengelige kunnskap om effektivt marint vern, som tilsier at ønskede effekter av fredning først oppnås når fiskerier opphører i tilstrekkelig store områder (jf. delmål i bærekraftsmål 14. «Livet i havet» og målsettinger i Kunming-Montreal-rammeverket). Tiltak som etablering av nullfiskeområder og reduksjon av omfanget av areal som er gjenstand for bunntåling, er viktige tiltak for å oppnå dette målet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at kommunene gis mulighet til å opprette lokale fiskeforbudssoner.
2. Stortinget ber regjeringen forby bunntåling i Oslofjorden.
3. Stortinget ber regjeringen utrede behovet for sterkere fiskerestriksjoner i Oslofjorden og behovet for større marine verneområder.

16. juni 2023

Ola Elvestuen

Guri Melby

Grunde Almeland

Abid Raja

Sveinung Rotevatn

Ingvild Wetrhus Thorsvik